

Uyuşturucu ile mücadelede izlemenin önemi ve Türkiye uyuşturucu raporu

Mustafa Pınarcı

1968 yılında Aydın'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini bu kentte tamamladı. 1991 yılında Polis Akademisinden Komiser Yardımcısı olarak mezun olup Antalya Emniyet Müdürlüğü'ne atandı. Van Emniyet Müdürlüğü'ne atandığı 1994 yılında narkotik birimlerinde çalışmaya başladı. 1999 yılında Başkomiser olarak Ankara Emniyet Müdürlüğü Narkotik Şube Müdürlüğü'ne atandı. 2002 ve 2008 yılında 18 ay Kosova'da Birleşmiş Milletler Polis Misyonda görev yaptı. 2003 yılında Emniyet Genel Müdürlüğü KOM Daire Başkanlığı Merkez Narkotik Suçlarla Mücadele Birimine görevlendirildi. Emniyet Müdürü olduğu 2006 yılından itibaren TUBİM (Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi) Başkanı olarak görev yapmaktadır. Başta EMCDDA (Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi) olmak üzere birçok uluslararası toplantı ve konferanslara katıldı. Kamu yönetimi yüksek lisansını tamamladı. Halen "Uluslararası Güvenlik" alanında doktora programına devam eden Pınarcı, evlidir ve iki çocuk babasıdır.

Bağımlılık yapıcı maddeler ve madde bağımlılığı dünyada hemen her ülkenin büyüyen bir sorunudur. Buna paralel olarak, alınacak tedbirlerde öncelikli yer tutmaktadır. Bu sorunla mücadelede uluslararası kabul gören üç ana başlık vardır. Bunlar önleme, tedavi-rehabilitasyon ve ceza adalet boyutudur. Birbiri ile aslında iç içe olan bu başlıklarda mücadele ile görevli

başlıca kurumlar ise sırasıyla -önleme için- Sağlık ve Milli Eğitim Bakanlıkları, Başbakanlığa bağlı SHÇEK, Gençlik Spor Genel Müdürlüğü ve kısmen de İçişleri Bakanlığı unsurlarıdır. Tedavi ve rehabilitasyon alanında ise ana sorumlu bakanlık Sağlık Bakanlığıdır. Bunun yanında bazı belediyeler ve özel kliniklerde sınırlı oranda tedavi ve rehabilitasyon hizmeti verilmektedir. Ceza adalet sistemi denildiğinde ise ilk akla gelen başta polis olmak üzere kolluk birimleridir.

Önemli bir sorun olan madde ve madde bağımlılığı ile mücadelede en önemli adım bireyin madde kullanımını, madde kullanımını denemesini engellemek, toplumu temiz tutmaktır. Zira madde bağımlısı olmuş bireylerin hem tedavisi zahmetli ve masraflı, hem de tedavide uzun süreli temiz kalma oranı düşüktür. Diğer yönden madde kullanımı iç hukumuza göre suçtur. Ceza ve tevkif evlerinde bulunanlar işledikleri suç türlerine göre sınıflandırıldıklarında

uyuşturucu sanıkları ilk sırada gelmektedir (Türkiye uyuşturucu raporu/2010). Çok sayıda insanın cezaevinde olması önemli bir işgücü kaybı ve maddi-manevi açıdan önemli bir kayıptır.

Peki, bu önemli sorunla mücadelede izlenecek yol nasıl olmalıdır? Her şeyden evvel mücadelenin bir yol haritası olmalıdır. Bu yol haritası belli veriler ışığında yapılmış durum tespitleri yardımıyla hazırlanmalıdır. Bulunulan noktanın neresi olduğu bilinmeden hangi yöne ve nereye gidileceğine karar verilemeyecektir. Durum tespitinin yapılabilmesi için kurumlar arasında bir dayanışma, koordinasyon ve veri akışı olmalıdır.

Türkiye, uzun yıllardır, bölge ülkeleri ve AB ülkelerine kıyasla önemli uyuşturucu madde yakalamaları yapan ülkelere başında gelmektedir. Kolluk güçleri önemli miktarlarda uyuşturucu madde yakalaması yapmakta ve çok sayıda şüpheliyi cezaevine göndermektedir. Buna rağmen sıklıkla basın yayın organlarında Türkiye'de uyuşturucu kullanımının düştüğü, kullanım oranlarının arttığı yönünde haberler yer almaktadır.

Uyuşturucu kullanım yaşı gerçekten düştü, kullanım oranı yükseldi mi?

Günümüz verilerine göre bu soruya "evet" veya "hayır" cevabı vermek olanaksızdır. Bazı münferit olaylarda küçük yaşta çocukların tedavi merkezlerine sevk edildiği veya aileleri ile başvurduğu olaylar kimi zaman basına yansımaktadır. Ancak münferit olaylara bakarak genelleme yapmak doğru bir tespit olmayacaktır. Doğru ve bilimsel tahminlerde bulunmak ve yorumlar yapabilmek için ülkenin tamamını görmek ve sorunu bütün yönleri ile ele almak daha doğru bir yaklaşım olacaktır.

Ulusal Uyuşturucu Ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezinin doğuşu

Ülkemizde bu doğrultuda ilk adımlar 2000 yılında atılmıştır. Türkiye Cumhuriyeti, AB Komisyonuna başvurarak Türkiye'nin Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi (EMCDDA) çalışmalarına katılımı için süreç başlatmıştır. Teklif, AB Komisyonunca kabul görmüş ve ilk olarak 2001 yılında, Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu, Ulusal İzleme Merkezi ve EMCDDA temas noktası olarak belirlenmiştir. Ancak kısa süre sonra 2002 yılında Aile Araştırma Kurumu'nun da görüşü ile Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı (EGM-KOM), Başbakanlık makamınca Ulusal İzleme Merkezi ve EMCDDA temas noktası olarak görevlendirilmiştir. KOM Daire

Başkanlığı, EMCDDA ile ilişkileri yürütmek ve ulusal anlamda, kurumsal ortaklardan verileri toplamak ve analiz etmek üzere TUBİM'i (Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi) kurmuştur. TUBİM fiili olarak 2004 yılında çalışmalarına başlamıştır. 2006 yılında ilk kapsamlı "Ulusal Uyuşturucu Strateji Belgesi" ve 2007 yılında "Ulusal Uyuşturucu Eylem Planını" hazırlayan TUBİM, ulusal koordinasyondan da sorumlu merkez olarak görevlendirilmiştir.

TUBİM'in görevleri

- **İzleme:** EMCDDA temas noktası olmasının gereği olarak, EMCDDA bilimsel kriterlerine uygun olarak ulusal verileri toplamak, analiz etmek ve raporlamak ve/veya raporlanmasını koordine etmek. Uyuşturucu ile ilgili tüm veriler TUBİM'de toplanmakta, hem ulusal hem de uluslararası kuruluşlarla TUBİM aracılığı ile paylaşılmaktadır. TUBİM, uyuşturucu verilerinin referans noktasıdır.

- **Koordinasyon:** Ulusal strateji ve eylem planlarının hazırlanması ve uygulanmasından sorumlu olan TUBİM, merkezi koordinasyonu sağlayan ve yerel koordinasyon takip eden bir merkezdir.

- **Önleme:** Emniyet Genel Müdürlüğü'ne yetki veren mevzuatlar gereği, polisin, suçu "işlenmeden önlenmesi" ile ilgili de görevleri olduğundan, EGM-KOM il birimleri buldukları illerde önemli faaliyetler yürütmektedirler. Kısaca TUBİM-İLTEM (il temas noktası) olarak adlandırılan personelin bu görevi yürütmemesi için gerekli olan donanım ve uzmanlık eğitimi TUBİM tarafından sağlanmaktadır. Ağırlıklı olarak TUBİM Bilim Kurulu üyelerinin eğitici olarak yer aldığı iki haftalık yoğun eğitim programında başarılı olan personel seminer, konferans türü bilgilendirme faaliyetleri başta birçok projeli çalışma yürütmektedirler. Bunun yanında, gerek TUBİM merkez, gerek TUBİM il eğitimcileri aracılığı ile kamu kurumlarına, Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarına, STK'lara, yurt dışı kolluk birimleri ve derneklere eğitim-

2009 yılında Türkiye'de 16 bin 59 kg eroin ele geçirilmiştir. Türkiye, tüm dünyadaki eroin yakalamalarının %16'sı ile İran İslam Cumhuriyeti'nin (%23) ardından ikinci sırada gelmektedir. Türkiye, tüm AB ülkelerinin yakaladıkları toplam eroin miktarından bile fazlasını tek başına yakalamaktadır. 2009 yılında Türkiye genelinde toplam 51 bin 451 kg esrar ele geçirilmiş olup, bu rakam 2008 yılında yakalanan 39 bin 138 kg esrara oranla %31,5'lik ciddi bir artışı ifade etmektedir.

vermektedirler. TUBİM Web siteleri aracılığı ile ve hazırladığı afiş, spot vb. yapımlarla önleme çalışmalarına katkı sağlamaktadır.

İlk ulusal-kapsamlı uyuşturucu raporu çalışmaları

KOM Daire Başkanlığı, görev alanına giren diğer suçların yanında uyuşturucu alanında, sadece polis verileri ile sınırlı yıllık raporlar hazırlamakta iken 2002 yılından sonra ulusal bir uyuşturucu raporunun hazırlanması için çalışmalarına başlanılmıştır. Ancak Türkiye ilk ulusal uyuşturucu raporunu 2005 verileri ile 2006 yılında hazırlayabilmiştir. Çalışmalar, 1993 yılında, AB ülkeleri arasında bilimsel, karşılaştırılabilir ve güvenilir veri toplama ve analizi ile gö-

Ülkede yeni görülen, yasal kısıtlılık altında olan veya olmayan maddeler, TUBİM Koordinesinde oluşturulan EWS (erken uyarı sistemi) ile Ulusal Çalışma Grubu tarafından takip edilmektedir. 2008 yılında BZP, mCPP; 2011 yılında Khat, JWH Grubu Maddeler, 2 CP-2 CB'nin de içinde olduğu 18 madde, bu çalışma grubunun koordineli çalışması ile yasa kapsamına alınmıştır. Böylelikle uyuşturucu kaçakçılarının mevcut yasaları by-pass etmelerinin önü alınmaktadır.

revli olan EMCDDA kriterlerine paralel yürütülmüştür.

2010 Raporu ile beşinci kez hazırlanan Türkiye Uyuşturucu Raporunun veri kalitesi ve zenginliği her yıl artmaktadır. Her geçen yıl ilgili bakanlıklarımız daha geniş oranda karşılaştırılabilir veri gönderebilmekte ve veri kaynaklarını geliştirmektedirler. Buna paralel olarak, Türkiye'de sorunun büyüklüğünü gösteren resim, her geçen yıl daha da netleşmektedir. Buna rağmen özellikle bazı alanlarda daha çok önemli çalışmalar yapma ihtiyacı bulunmaktadır. Rapor EMCDDA kriterlerine paralel olarak aşağıdaki başlıklarda bilgiler içermektedir:

Beş anahtar epidemiyolojik gösterge:

- Genel ve genç nüfusta madde kullanım yaygınlığı (GPS)
- Problemlili uyuşturucu kullanımı (PDU)
- Tedavi talep göstergesi (TDI)
- Uyuşturucuya bağlı ölümler (DRD)
- Uyuşturucuya bağlı bulaşıcı hastalıklar (DRID)

Suç ve pazarlar:

- Uyuşturucuya bağlı suçlar

• Yasadışı uyuşturucuların bulunurluğu
Yeni uyuşturucular hakkında eylem:

- Erken uyarı sistemi (EWS)
- Risk değerlendirme mekanizması
- Karar alma süreci

Türkiye'nin tek resmi uyuşturucu raporu olan Türkiye Uyuşturucu Raporundan bazı değerlendirmeler şöyledir:

Beş anahtar epidemiyolojik gösterge

Bölümde yer alan epidemiyolojik göstergelerden, "uyuşturucuya bağlı ölümler" son üç yıldır büyük ilerleme kaydetmiş olan karşılaştırılabilir ve güvenilir verinin temin edildiği ve raporlandığı bir bölümdür. Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurumu Morg İhtisas Dairesi tarafından toplanan ve yorumlanan veriler önemli bir boşluğu doldurmuştur. Uyuşturucu kullanımına doğrudan bağlı 2007-2008-2009 yılının verileri, sırasıyla 136-147-153 ölüm vakası olarak rapor edilmiştir. Buna göre ölüm vakalarının hafif de olsa artışta olduğu görülmektedir. Ölümle sonuçlanan vakalar, madde türüne göre bakıldığında her yıl yaklaşık vakaların % 88-95'inde afyon ve türevi maddeye rastlanmıştır. Son üç yıla mukayese edildiğinde küçük artış göze çarpmaktadır. Ölüm oranları illere göre bakıldığında son iki yılın mukayesesine göre İstanbul ölüm olaylarında düşüş yaşanırken Antalya'da önemli bir artış görülmüştür.

Yine bu bölümde, tedavi talep göstergesinde yatarak tedavi verileri, ayakta tedavi verileri ve tedavi talep verileri önemsenmektedir. Sağlık Bakanlığı'nca yatarak tedavi gören bağımlılara ait istatistik veriler rapor edilmektedir. Ayakta tedavi verileri ve toplam tedavi talep sayısının toplanabilmesi için gerekli çalışmalar Bakanlık tarafından yürütülmektedir. Tedavi talebinin büyüklüğünü görebilmek için bu veriler önemlidir. 2005 yılında 2 bin 78 kişinin yatarak tedavi gördüğü rapor edilirken bu sayı 2009 yılında 2 bin 594 olarak gerçekleşmiştir. Yatarak tedavi gören hastaların %57'si ilk kez tedaviye başvurmuştur. Yatarak tedavi gören 2 bin 594 kişinin kullandıkları madde türüne göre profillerine bakıldığında, %56,67'sinin eroin kullanımı olduğu görülmektedir.

Türkiye'de genel ve genç nüfusta madde kullanımı yaygınlığı konusunda, ülke genelini yansıtan hiçbir bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu alanda, en fazla her 4 yılda bir aynı ölçek ve yöntemle tekrarlanan araştırmalara ihtiyaç vardır. 2007 yılında çocuklarda ve gençlerde artan şiddet eğilimi ve okullarda meydana gelen olayların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla TBMM tarafından kurulan Meclis Araştırma Komis-

yonu bir araştırma yaptırmıştır. Araştırma için hazırlanan kapsamlı ankete ana hatları ile madde kullanımına dair bazı sorular eklenmiştir. Bu araştırmaya göre genç nüfusta herhangi bir madde kullanım oranı % 2.9 olarak tespit edilmiştir. 2011 yılında, Emniyet Genel Müdürlüğü KOM Daire Başkanlığı-TUBİM koordinesinde, genel nüfusta madde kullanımına dair bir araştırma başlatmıştır.

Problemlili Madde Kullanımı (PDU), "enjeksiyon yolu ile madde kullanımı ya da uzun süreli veya düzenli eroin, kokain ve/veya amfetamin/metamfetamin kullanımı" şeklinde tanımlanmaktadır. 2009 yılında Türkiye'de problemlili madde kullanıcısı, ilk kez çarpan yöntemi kullanılarak hesaplanmıştır. Bu doğrultuda, çarpan sayısı Avrupa'da yapılmış bir çalışmanın sonuçları referans alınarak Türkiye'ye uyarlanmıştır ve problemlili madde kullanıcı sayısının 25 bin 500 ila 36 bin 500 aralığında olduğu saptanmıştır. TUBİM, 2010 yılında PDU konusunda Ankara, İstanbul ve İzmir illerini kapsayan bir araştırma başlatmıştır. Madde kullanımı bağlantılı bulaşıcı hastalıklar başlığında, gerek bölgesel gerek ulusal düzeyde araştırmalara gereksinim duyulmaktadır. Bu alan geliştirilmeye açık bir alandır.

Suç ve pazarlar

Uyuşturucu raporunun veri bakımından güçlü bölümüdür. Kolluk ve cezaevi verilerini geriye dönük temin etme ve karşılaştırılabilir olanağı mümkündür. 2009 yılında Türkiye'de 16 bin 59 kg eroin ele geçirilmiştir. Bu rakam 2008 yılına oranla (15 bin 447 kg) %4 oranında bir artışı ifade etmektedir. Türkiye, tüm dünyadaki eroin yakalamalarının %16'sı ile İran İslam Cumhuriyeti'nin (%23) ardından ikinci sırada gelmektedir. Avrupa ülkeleri arasında ise açık ara ilk sırada gelmektedir. Zira Türkiye, tüm AB ülkelerinin yakaladıkları toplam eroin miktarından bile fazlasını tek başına yakalamaktadır.

2009 yılında Türkiye genelinde toplam 51 bin 451 kg esrar ele geçirilmiş olup, bu rakam 2008 yılında yakalanan 39 bin 138 kg esrara oranla %31,5'lik ciddi bir artışı ifade etmektedir. Yakalanan esrar maddesinin tamamının ülke içi kullanım için olduğu değerlendirilmektedir. Türkiye, Avrupa genelinde Hollanda ve İngiltere'nin ardından en çok kubar esrar yakalayan ülkedir.

2009 yılında Türkiye'de 432 bin 513 adet ecstasy tablet ele geçirilmiştir. Bu sayı 2008 yılına göre (Bir milyon 41 bin 111 adet) %58,5 oranında bir düşüşü ifade etmektedir. Ecstasy yakalamalarında 2009 yılındaki bu düşüşe rağmen, Türkiye 2008 yılında Avrupa ülke-

leri arasında en çok ecstasy yakalayan ülke olmuştur. Türkiye'de ecstasy üretiminin olmadığı, tüketimin ise Avrupa ülkeleri kadar yoğun olmadığı göz önüne alındığında, Türkiye'nin Avrupa ülkeleri arasında en fazla ecstasy yakalayan ülke olması, anlamlıdır.

Türkiye'nin; eroin yakalamalarında dünya ikincisi, Avrupa çapında ise birinci sırada yer almasının, esrar maddesi yakalamalarında Avrupa'da en çok yakalama yapan ülkelerden birisi olmasının, aynı şekilde ecstasy yakalamalarında da Avrupa'da ilk sırada gelmesinin, uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadele kapasitesinin açık bir göstergesi olduğu değerlendirilmektedir.

2009 yılı verileri, 2010 yılı verileri ile karşılaştırıldığında (2010 yılı kolluk verilerine erişim sağlanmıştır. Bu veriler 2011 yılı raporunda geniş olarak yorumlanacaktır) esrar ve kokain yakalamasında önemli artış görülmüştür. 2009 yılında ülkemizde ilk kez methamfetamin maddesi yakalamasının görülmesi de dikkatle takip edilmesi gereken bir gelişmedir. 2009 yılında yakalanan methamfetamin maddesinin ülkemizi transit olarak kullandığı, üretildiği ülkeden pazar ülkeleri olan uzak doğu ülkelerine kaçakçılığı yapılmak istenirken yakalandığı tespit edilmiştir.

Erken uyarı sistemi

Ülkede yeni görülen, yasal kısıtlılık altında olan veya olmayan maddeler, TUBİM Koordinesinde oluşturulan EWS (erken uyarı sistemi) ile Ulusal Çalışma Grubu tarafından takip edilmektedir. Çalışma Grubu, Adalet Bakanlığı-Adli Tıp Kurumu, Sağlık Bakanlığı-İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü, Polis ve Jandarma Kriminal Laboratuvar Müdürlükleri, Üniversite Farmakoloji Bölümü üyesi uzmanlardan oluşmaktadır. 2008 yılında BZP, mCPP; 2011 yılında Khat, JWH Grubu Maddeler, 2 CP-2 CB'nin de içinde olduğu 18 madde, bu çalışma grubunun koordineli çalışması ile yasa kapsamına alınmıştır. Böylelikle uyuşturucu kaçakçılarının mevcut yasaları by-pass etmelerinin önü alınmaktadır.

Yüksek yakalama miktarları

Büyük uyuşturucu miktarlarının ele geçirilmesi, kimi zaman farklı ve hatalı yorumlara neden olabilmektedir. Yüksek rakamlar "korkutucu uyuşturucu gerçeği", "ürkün rakamlar" gibi başlıklarla basında yer alabilmektedir. Yüksek yakalama miktarlarının nedenleri bilindikten sonra değerlendirme yapılmalıdır. Büyük miktarlar ve çok sayıda şüphelinin yakalanmasının iki ana nedeni vardır:

• Türkiye'nin uyuşturucu ile mücadele politikası:

Türkiye'de uyuşturucu kullanımı hukuken "suçtur". Ulusal strateji ve politika belgesi, uyuşturucu bağımlılığını tedavi edilmesi gereken bir hastalık olarak görmekle beraber, tedaviyi bazı şartlara bağlamıştır. 2005 yılında Türk Ceza Yasasında yapılan değişiklikle "tedavide denetimli serbestlik" uygulaması getirilmiştir. Tedavi şartlarına riayet etmeyen sanık, hakkında verilen ceza tecil kararı bozularak cezaevine gönderilmektedir. Ancak birçok AB ülkesinde kullanım suç olmaktan çıkarılmıştır. Aslında bu durum madde kullanma riski taşıyan, potansiyel kişilerin kullanma yönünde tercih kullanmalarına yol açmakta ve daha fazla madde kullanıcısı oluşmaktadır. Kolluk birimleri de kullanımı soruşturmadıkları için küçük miktarlardan iz sürerek büyük miktar yakalamalara gidememiş olmaktadır. Türkiye kolluk birimleri en küçük miktarda uyuşturucu hakkında bile derin soruşturma yaparak büyük yakalamalarla sonuçlanan soruşturmalar yapmaktadır.

• Türk kolluk kuvvetlerinin başarısı:

Bu başarıyı, eğitilmiş narkotik uzmanları, kullanılan yüksek teknik soruşturma kapasitesi, sadece uyuşturucuya değil, organizasyonun çökertilmesine yönelik sürdürülen çalışmalar, koordinasyon işbirliği kültürü getirmektedir.

"Uyuşturucu kullanım yaşı ... kadar düştü"

Gerek bu alanda çalışan uzmanlar ve bürokratlar, gerekse medyanın bilgiyi servis etme yöntemlerine bağlı olarak uyuşturucu kullanma yaşının sürekli düştüğü yönünde haberlere, yorumlara rastlanmaktadır. Bu konuda en bilimsel verilerin, yapılacak araştırmalar sonunda verileceği aşikârdır. Toplumda artan bilinç düzeyi, artan sağlık olanakları ve duyarlılık nedeniyle küçük yaşta bireylerin madde tedavi merkezlerine başvurduğu bilinen bir vakadır. Küreselleşen dünya ve gelişen iletişim araçlarıyla bu tür gelişmelerin paylaşımı da önemli oranda gelişmiş ve hızlanmıştır. Dolayısıyla bu tür bir durum hemen medyada yer bulabilmektedir. Bu hususta dikkat edilmesi gereken, bu yorumların genellenmemesi olmalıdır. 2010 yılına kadar, genellikle İstanbul ölçekli bir dizi araştırma yapılmış olmasına rağmen, bu araştırmalarda farklı araştırma anketleri, yöntemleri kullanıldığı için bu veriler bile kendi içinde karşılaştırılabilir değildir. TUBİM tarafından yürütülen *2011 Genel Nüfus Araştırması* da tek başına artış ve düşüşü göstermeye yeterli olmayacaktır. Bu anketin, aynı yöntemlerle gelecek

yıllarda tekrarlanması halinde, iki araştırma verisinin mukayesesi ile ancak artış ve düşüş görülebilecektir.

Uyuşturucu kullanım oranı arttı (mı?)

Benzer durum bu alanda da geçerlidir. Karşılaştırılabilir, paralel araştırmalar olmadan kullanım oranlarını, gerek iller arasında gerek ülke genelinde yorumlamak hatalı sonuçlar doğuracaktır.

Özetle, her yıl TUBİM Koordinesinde hazırlanan "Türkiye Uyuşturucu Raporları" önemli bir boşluğu doldurmuştur. Veri toplamada güçlü ve zayıf yönler ortaya çıkmıştır. Zayıf yönlerin geliştirilmesi için çalışmalar yürütülmektedir. İlgili tüm bakanlıkların TUBİM'e verdikleri destek ve paylaşım memnuniyet vericidir. Bununla birlikte, özellikle bazı alanlarda daha fazla veriye ve araştırmaya ihtiyaç vardır. Tedavi talebi ve ayakta tedavi verileri, kullanım yaygınlık verileri, bulaşıcı hastalıklar, riskli gruplarda madde kullanımı, uyuşturucu konusunda kamu harcamaları, bu konulardan başlıcalarıdır. Etkili ve kalıcı bir mücadele politikası için, veri toplama ve izleme önemlidir. Delile dayalı ve dengeli bir mücadele için zayıf alanların geliştirilmesi hayati önem taşımaktadır.

Kaynaklar

Bağımlılık Yapıcı Maddeler ve Bağımlılıkla Mücadelede Ulusal Strateji ve Politika Belgesi (2006-2012)

[http://www.emcdda.europa.eu/about-Avrupa-Uyuşturucu-ve-Uyuşturucu-bağımlılığı-İzleme-Merkezi-\(EMCDDA\)](http://www.emcdda.europa.eu/about-Avrupa-Uyuşturucu-ve-Uyuşturucu-bağımlılığı-İzleme-Merkezi-(EMCDDA)),

Resmi Gazete, 13 Şubat 2011 tarihli

Türkiye Uyuşturucu Raporu-2010